

הנחיות למורה

מאחורי המסכה – על מסכות ותקשורת בין אנשים

קהל יעד: ה-1

מטרות

1. להכיר בצורך הבריאותי של עטיית מסכה בבית הספר בזמן מגפת הקורונה.
2. להכיר במגבלות של עטיית מסכה כאשר מתקיימת תקשורת בלתי מילולית, שבה יש לזהות הבעות פנים ולפרש אותן.
3. לרכוש כלים להתגבר על הקשיים האלה ולשפר את התקשורת הרגשית בקרב תלמידים ובין תלמידים למורים.

רקע

לאחרונה הוחלט שתלמידים בכל שכבות הגיל וגם צוותי החינוך וההוראה חייבים לעטות מסכות. הצורך הבריאותי בעטיית מסכה ברור לכול, כי היא המענה היעיל ביותר למניעת הדבקה, אך היא מציבה אתגרים רגשיים וחברתיים - קשה לזהות הבעות פנים, התקשורת המילולית והבלתי מילולית נפגעות, ונוצרת חסימה בתקשורת הרגשית בין המורה לתלמידים ובין התלמידים לבין עצמם.

הבעיות המרכזיות בעטיית מסכה

1. פגיעה בזיהוי הבעות הפנים וקריאת הרגשות: הפחתת החשיפה להבעות פנים פוגעת בתקשורת הלא מילולית ומקשה עלינו לקרוא את הרגשות של האדם שניצב מולנו. נוסף לכך, כשעוטים מסכה קשה יותר להעביר רגשות חיוביים כיוון שאלה מועברים באמצעות החלק התחתון של הפנים. היעדר היכולת להביע רגשות באמצעות הבעות פנים מפחית את היכולת לחוות רגשות מכיוון שיש השפעה הדדית בין הבעות הפנים לרגשות שהן מעוררות. השימוש במסכה גם פוגע ביכולת החיקוי האופיינית לילדים, שמחקים את הבעות הפנים של המבוגרים. כך נמנע מהילדים מרכיב חשוב בתהליך החברות שמשפיע על היכולת שלהם ליצור קשר רגשי עם ילדים אחרים ועם המורים שלהם.
2. פגיעה בתקשורת המילולית: חוסר היכולת לראות את שפתיו של בן-השיח שלנו פוגע ביכולת להבין את הדברים הנאמרים.

מהלך ההוראה

שקף השער

הציגו את נושא המפגש לתלמידים: "מאחורי המסכה – על מסכות ותקשורת בין אנשים".

שקף 1: מה? אני לא שומעת!

בשקף זה יש לשאול את התלמידים אם בזמן האחרון הם מרגישים שהתקשורת שלהם עם הסביבה נפגעה. לחיצה על כל אחד מהעיגולים תציג היגד שהתלמידים יסכימו איתו או יתנגדו לו. תוכלו גם לערוך סקר כיתתי בנוגע להיגדים באמצעות אפליקציית סל"ב. לאחר מכן – הזמינו את התלמידים לברר מה הסיבות לתוצאות הסקר.

שקף 2: הרגש שבתמונה

בקשו מהתלמידים לזהות את הרגש המובע בכל אחת מהתמונות. בקשו מהם לגרור את הרגש לתמונה המתאימה לדעתם. לאחר מכן אפשר לנהל דיון בעל פה או באמצעות סל"ב סביב השאלה: מה עזר לכם לזהות את הרגשות שבתמונות?

שקף 3: הרגש שמאחורי המסכה

בחרו מתנדבים או מתנדבות שיעבירו רגש ללא מילים ב- 20 שניות בלבד, כאשר הם עוטים מסכות, כמובן! בדקו - האם התלמידים הצליחו לזהות את הרגש שמסתתר מאחורי המסכה?

כדי להקל עליכם, להלן רשימת רגשות שאפשר להציג בכיתה -

הפתעה	שמחה	כעס
עצב	גועל	פחד

בסיום הפעילות לחצו על שאלות לדיון:

1. עד כמה המסכה השפיעה על היכולת שלכם לזהות את הרגשות?
2. אילו רגשות היה לכם קל יותר לזהות - חיוביים או שליליים?
3. מה עזר למציגים להביע את הרגשות שלהם למרות המסכה?
4. מה עזר לכם לזהות את הרגשות של המציגים למרות המסכה?

שקף 4: קורונה, מסכה ותקשורת

לחצו על הנקודות המהבהבות וקראו מה הקשר בין קורונה, מסכה ותקשורת.
הזמינו את התלמידים לשתף בעל פה או בסל"ב בקשיים נוספים שיש להם כאשר הם עוטים מסכה.

שקף 5: חשיבות החיוך

לחצו על האייקונים וקראו על חשיבות החיוך. ספרו לתלמידים שיש אנשים המשווים תקשורת עם מסכה להתכתבות בווטסאפ בלי פרצופונים (אמוג'י).

(<https://healthy.walla.co.il/item/3352192>).

הזמינו את התלמידים להתכתב בווטסאפ ביממה הקרובה בלי להשתמש בפרצופונים. בקשו מהם לשתף את הכיתה בחוויה שלהם.

שקף 6: אז מה עושים?

בשקף זה נצייד את התלמידים בטיפים לשיפור התקשורת בתקופת הקורונה. לחצו על כל אחת מהמסכות וגלו את הטיפ המסתתר מאחוריה. הזמינו את התלמידים לשתף בעל פה או באמצעות סל"ב בטיפים נוספים.